

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobkyně: I. B.**, zast. JUDr. Květuši Blaškovičovou, advokátkou se sídlem Pod Vinicemi 2, Plzeň, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2012, č. j. x, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 12. 2013, č. j. 16 Ad 13/2013 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Květuši Blaškovičové, advokátce se sídlem Pod Vinicemi 2, Plzeň, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **2 600 Kč**, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2012, č. j. x. Zmíněným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky proti rozhodnutí ze dne 31. 8. 2012, č. j. x, kterým byl stěžovatelce přiznán vdovský důchod. Po poučení v rozhodnutí ze dne 31. 8. 2012 následovalo ještě oznámení o výplatě důchodu, které obsahovalo též informaci o exekučních srážkách z důchodu.

[2] Krajský soud v napadeném rozsudku, který je dostupný z www.nssoud.cz, uvedl, že stěžovatelka se nezúčastnila soudního jednání nařízeného na den 18. 12. 2013. Na tento den bylo přitom jednání odročeno z původního termínu 27. 11. 2013, a to vzhledem k její omluvě. Ve vztahu k jednání, které se uskutečnilo dne 18. 12. 2013 od 9.00 hodin, krajský

soud poznamenal, že uvedeného dne byla soudu v 8.04 hodin doručena stěžovatelčina omluva, ale protože tehdy probíhala výměna nábytku v kanceláři správního soudnictví, byla pošta zpracována až v 10.00 hodin, tedy po skončení jednání. Dle krajského soudu však bylo věci stěžovatelky, že omluvu soudu poštou zaslala až 17. 12. 2013, jelikož změnu své adresy soudu nesdělila a soudní zásilku s informací o nařízeném jednání zaslanou na původní adresu si z tohoto důvodu přečetla až 16. 12. 2013.

[3] K samotné žalobě krajský soud uvedl, že žalobní body se míjí s obsahem napadeného rozhodnutí. Stěžovatelka totiž ve své argumentaci nebrojila proti přiznání vdovského důchodu, což představovalo předmět řízení, ale brojila proti sdělení žalované v části nazvané „*oznámení o výplatě důchodu*“. Tato část nepředstavuje rozhodnutí o věci samé, ale pouhou informaci pro pojištěnce o datu a výši výplaty důchodu. Předmětem soudního řízení bylo pouze rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2012, nebyla jím doba od podání stěžovatelčiny žádosti o vdovský důchod a nebyla jím ani otázka nezaslání podkladů. Krajský soud dále připomněl, že žalovaná musela respektovat exekuční příkazy, které jí byly zaslány, a to až do doby, než jí bylo dne 27. 11. 2012 doručeno rozhodnutí soudu o oddlužení stěžovatelky. Dle tohoto soudního rozhodnutí tak mohlo být postupováno až od prosince 2012, nikoli však před tímto datem.

[4] Krajský soud na základě výše shrnutých argumentů žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] V kasační stížnosti a v jejím doplnění stěžovatelka namítla, že námitky nepodala jen proti části rozhodnutí označené „*oznámení o výplatě důchodu*“, ale podala je proti celému rozhodnutí žalované. Především chtěla zaslat veškeré podklady, na základě kterých žalovaná dospěla k výpočtu důchodu, tj. např. podklady týkající se dob zaměstnání, náhradních dob, vyměřovacího základu apod. Dle § 88 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), má účastník řízení právo na předložení podkladů pro výpočet důchodu. I přes to, že stěžovatelka o podklady požádala, nebyly jí nikdy doručeny. Až v prosinci 2012, tj. po vydání napadeného rozhodnutí žalované, jí bylo doručeno jakési vysvětlení, jak byl důchod vypočten.

[6] Dále stěžovatelka poukázala na to, že nebyla dodržena lhůta k vydání rozhodnutí, která dle zákona čítá 90 dnů od podání žádosti o důchod. Namítnuto bylo rovněž to, že žalovaná chybně vypočetla výši srážek a po několik měsíců došlo k vyšším srážkám, než dovoluje zákon.

[7] Poslední kasační námitka se týkala toho, že jednání u krajského soudu proběhlo bez přítomnosti stěžovatelky. Z tohoto jednání se stěžovatelka řádně omluvila s ohledem na svou nemoc. Není její chybou, že se v kanceláři správního soudnictví měnil nábytek a soud tak obdržel její omluvu a žádost o odročení až po vyhlášení rozsudku.

[8] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k novému projednání.

III. Vyjádření žalované

[9] Žalovaná sdělila, že nemá žádné výhrady k provedenému důkaznímu řízení ani k samotnému rozsudku krajského soudu.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatelka je v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátkou. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zaměřil na námitku, že krajský soud jednal v nepřítomnosti stěžovatelky.

[12] Okolnosti rozhodné pro posouzení této námítky jsou následující. V řízení před krajským soudem proběhla dvě jednání, první proběhlo dne 27. 11. 2013 a druhé dne 18. 12. 2013. Ani jednoho se stěžovatelka nezúčastnila. Z prvního jednání se stěžovatelka omluvila ze zdravotních důvodů, svou omluvu doručila krajskému soudu 20. 11. 2013. Krajský soud tuto omluvu akceptoval a na prvním jednání rozhodl o jeho odročení na 18. 12. 2013. Předvolání na tento den bylo stěžovatelce doručeno dne 2. 12. 2013 na adresu, kterou u svého jména uvedla v žalobě. Krajský soud stěžovatelce předvolání doručoval též na adresu Š. 26, která byla uvedena v II. dílu průkazu práce neschopného pojištěnce, jenž byl stěžovatelkou přiložen k omluvě z prvního soudního jednání. Tato zásilka se však krajskému soudu dne 3. 12. 2013 vrátila zpět jako nedoručená.

[13] I k druhému soudnímu jednání konanému 18. 12. 2013 stěžovatelka zaslala omluvu, kterou datovala dnem 17. 12. 2013 a kterou tentýž den předala k poštovní přepravě, přičemž krajskému soudu byla doručena dne 18. 12. 2013 v 8.04 hodin, tj. 56 minut před nařízeným jednáním. V omluvě stěžovatelka poukázala na to, že její nemoc stále pokračuje, proto se nemůže k jednání dostavit, dále zde uvedla, že předvolání k jednání obdržela až 16. 12. 2013, jelikož byla přestěhována do chráněného bydlení L. Samosoudkyně, která u krajského soudu věc rozhodovala, neměla při jednání k dispozici zmíněnou stěžovatelčinu omluvu, bylo proto jednáno bez přítomnosti stěžovatelky. Její omluva byla do spisu založena až v 10.00 hodin, tj. 20 minut po skončení jednání. Ve spise krajského soudu je založen úřední záznam o tom, že dne 18. 12. 2013 došlo na soudním oddělení ke stěhování nábytku, a proto pošta byla rozdělována až v 10.00 hodin. Na tuto skutečnost bylo poukázáno též v rozsudku, kde však bylo současně uvedeno, že bylo věcí stěžovatelky, že omluvu odeslala až dne 17. 12. 2013, když předvolání dle vlastních slov stěžovatelka obdržela již dne 16. 12. 2013, protože byla přestěhována do chráněného bydlení L., změnu své adresy však soudu nesdělila.

[14] Dle § 50, věty první, s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno. Výkladem tohoto ustanovení se Nejvyšší správní soud již v minulosti zabýval, dospěl přitom k závěru, že odepřít právo účasti na jednání soudu lze jen výjimečně. V těchto intencích je pak nutno vykládat i citované ustanovení § 50 s. ř. s., a to tak, že jednání musí být dle daného ustanovení odročeno vždy, když existuje důležitý důvod, který může spočívat i v nemožnosti účastníka či jeho zástupce se jednání zúčastnit z omluvitelných důvodů. K tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 - 96, publikovaný pod č. 558/2005 Sb. NSS, dostupný z www.nssoud.cz stejně jako další zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu.

[15] Zároveň však nelze opomenout aspekt včasnosti omluvy. Po účastníkovi řízení lze spravedlivě požadovat, aby nemožnost své přítomnosti u jednání omluvil ihned poté, co se dozví o důvodech, které mu v účasti u jednání brání. To má význam z hlediska dalšího postupu soudu. Dojde-li totiž řádná omluva z jednání, která osvědčuje důležité důvody nemožnosti účasti na jednání, v dostatečném předstihu, může soud o odročení jednání zpravit protistranu, které tak nevzniknou zbytečné náklady spojené s dostavením se k soudu. Lze si představit i případy, kdy se účastník nedozví o skutečnostech, které mu brání v účasti u jednání, s takovým předstihem, aby bylo možno o odročení jednání informovat protistranu, zde však lze zaslání okamžité omluvy soudu přisuzovat alespoň ten význam, že soud bude před jednáním o důvodech neúčasti vědět a bude je moci posoudit s ohledem na § 50 s. ř. s. Naopak, nedostaví-li se k jednání soudu řádně předvolaný účastník, který včas nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v jeho nepřítomnosti (srov. nález Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 102/03, publikovaný jako N 77/33 SbNU 249, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

[16] V citovaném nálezu sp. zn. II. ÚS 102/03 Ústavní soud konstatoval, že *obecně* nelze za včasnou omluvu považovat omluvu podanou telefonicky 35 minut před zahájením jednání. Nejvyšší správní soud konstatuje, že shodný závěr lze učinit i o písemné omluvě doručené soudu na podatelnu pouhých 56 minut před nařízeným jednáním. Je totiž třeba přihlédnout k tomu, že krajským soudům jsou každý den doručeny desítky až stovky písemností. Jejich převzetí, označení, rozřídění a odevzdání osobám oprávněným k jejich zpracování (zpravidla soudcům) je činnost, která může běžně dalece přesáhnout zmíněných 56 minut i tehdy, je-li vykonána s nejvyšším urychlením. Zároveň je však shodně s citovaným nálezem Ústavního soudu nutno přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, jelikož překážky, které brání účastníkům v účasti při jednání, mohou nastat nenadále a neočekávaně, a to i v době, která bezprostředně předchází termínu jednání soudu. Při posouzení včasnosti omluvy je tak nutno hledět i k tomu, kdy se účastník mohl o důvodu své nepřítomnosti poprvé dovědět.

[17] V podmínkách nynější věci stěžovatelka uvedla, že důvodem její nepřítomnosti u jednání dne 18. 12. 2013 byla pokračující zdravotní indispozice, pro kterou se nemohla zúčastnit již předešlého jednání dne 27. 11. 2013. O tom, že se stěžovatelka nebude moci na jednání dostavit s ohledem na nelepšící se zdravotní stav, musela bezpečně vědět již několik dní před nařízeným jednáním. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že skutečnost, že se o nařízeném jednání stěžovatelka dle svých slov dozvěděla až 16. 12. 2013, jde k její tíži. Krajský soud jí totiž informaci o nařízeném jednání řádně doručil dne 2. 12. 2013 vhozením do domovní schránky nebo jiné schránky užívané stěžovatelkou (§ 42 odst. 5 s.

ř. s. ve spojení s § 50 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „o. s. ř.“). Krajský soud zásilku odeslal na adresu, kterou stěžovatelka uvedla v žalobě (zde došlo k jejímu doručení), vedle toho ji zaslal ještě na adresu uvedenou v II. dílu průkazu práce neschopného pojištěnce (tato zásilka se jako nedoručená vrátila zpět). Okolnost, že stěžovatelka přesídlila do chráněného bydlení na jiné adrese, jde k její tíži, jelikož o tom soud neinformovala. Nejvyšší správní soud pak dodává, že i za situace, kdy se stěžovatelka o nařízeném jednání skutečně dozvěděla až 16. 12. 2013, jak tvrdila, měla svou omluvu soudu poštou zaslat ještě týž den tak, aby ji obdržel 17. 12. 2013, případně nejpozději 17. 12. 2013 soud telefonicky zpravit, případně omluvu ten den doručit přímo na podatelnu soudu (to v daném případě bylo reálně možné, jelikož písemná omluva byla podána na poště v P., která obsluhuje PSČ X, kam spadá i sídlo krajského soudu).

[18] Místo toho stěžovatelka písemnou omluvu předala k poštovní přepravě až dne 17. 12. 2013, takže šlo očekávat, že soudu bude doručena až dne 18. 12. 2013 v den jednání, které bylo nařízeno na 9.00 hod. Z tohoto důvodu stěžovatelčina omluva dorazila na podatelnu krajského soudu pouhých 56 minut před nařízeným jednáním, což obecně nelze považovat za včasnou omluvu (viz bod [16] tohoto rozsudku), stěžovatelka přitom svou omluvu mohla a měla soudu sdělit s větším předstihem. Stěžovatelčinu omluvu nelze považovat za včasnou, krajský soud proto byl oprávněn jednat v její nepřítomnosti. Zdejší soud se stěžovatelkou plně souhlasí v tom, že skutečnost, že dne 18. 12. 2013 probíhala na krajském soudu výměna nábytku ve správní kanceláři, je z hlediska posuzování její omluvy skutečností zcela irelevantní a nemůže jí být ani v nejmenším kladena k tíži. To však nic nemění na tom, že její omluva doručená na podatelnu soudu pouhých 56 minut před nařízeným jednáním nebyla včasná, když tuto omluvu mohla soudu oznámit již dříve.

[19] Námitku neúčasti stěžovatelky na jednání krajského soudu, na kterém byl vynesен rozsudek, zdejší soud shledal s ohledem na výše uvedené nedůvodnou.

[20] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce, v níž stěžovatelka tvrdila, že jí byla špatně vypočtena výše exekučních srážek z důchodu.

[21] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 13. 12. 2006, č. j. 3 Ads 80/2006 - 49, publikovaném pod č. 1074/2007 Sb. NSS, otázka výkonu rozhodnutí formou srážek z jiných příjmů dle § 299 o. s. ř., kam spadají i srážky z důchodu, nespadá do pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví, nýbrž do pravomoci obecných soudů rozhodujících podle o. s. ř. Kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu byl přitom vydán v rámci přezkumu ve správním soudnictví, i Nejvyšší správní soud je soud, který vykonává správní soudnictví. Otázka správnosti namítaných srážek z důchodu tak nebyla předmětem přezkumu ze strany krajského soudu a ani Nejvyšší správní soud se jí nemůže zabývat. U srážek z důchodu dle § 299 o. s. ř. je třeba si uvědomit, že žalovaná sama nerozhoduje o tom, zda ke srážkám přistoupí a v čí prospěch bude srážky provádět. Žalovaná zde pouze naplňuje rozhodnutí jiného orgánu, který o exekuci rozhodl.

[22] Stěžovatelčiny námitky týkající se exekučních srážek z důchodu však směřovaly proti „*oznámení o výplatě důchodu*“, kterým nebyla založena, změněna ani závazně určena

práva stěžovatelky ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (k tomu viz citovaný rozsudek sp. zn. 3 Ads 80/2006). Byť bylo „oznámení o výplatě důchodu“ stěžovatelce zasláno na téže listině jako rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2012, nebylo jeho součástí (o tom napovídá i grafické umístění tohoto oznámení za podpis oprávněné úřední osoby a poučení o možnosti podat námitky), ale pouhou informací pro stěžovatelku o způsobu výplaty a prováděných srážkách. Tato informace následovala až po rozhodnutí a nebyla ani předmětem rozhodovací činnosti žalované. Uvedené oznámení mohlo být stěžovatelce zasláno i na samostatné listině a v takovém případě by proti němu byla žaloba dle § 65 s. ř. s. v rámci správního soudnictví nepřipustná. Na skutečnosti, že se předmětné oznámení nepřezkoumává na základě žaloby dle § 65 odst. 1 s. ř. s., nemůže nic měnit ani to, že bylo umístěno na téže listině s rozhodnutím žalované, které přezkumu na základě žaloby dle § 65 odst. 1 s. ř. s. po vyčerpání opravných prostředků podléhá.

[23] Předmětem rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2012 byla žádost o opětovné přiznání vdovského důchodu, které bylo vyhověno, a důchod byl přiznán. Přiznaný vdovský důchod přesahoval svou výší stěžovatelce již dříve přiznaný důchod pro invaliditu druhého stupně. V rozhodnutí tak bylo poukázáno na to, že dle § 59 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), se stěžovatelce vyplácí nejvyšší důchod v celé výši (tj. v daném případě vdovský důchod) a polovina z dalšího důchodu (tj. v daném případě z dříve přiznaného invalidního důchodu). Právě uvedené skutečnosti byly předmětem rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2012 a takto stanovená výše důchodu podléhá přezkumu ze strany správních soudů.

[24] Co se týče námitky, že rozhodnutí žalované nebylo vydáno do 90 dnů od zahájení řízení tak, jak vyžaduje § 85a odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, lze konstatovat, že taková námitka nemůže být úspěšná v řízení o kasační stížnosti, které navazuje na rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Tuto žalobu lze totiž podat až po vydání správního rozhodnutí, tehdy však již pominul zásah do žalobcových práv spatřovaný v průtazích s vydáním rozhodnutí. Navíc lze dále uvést, že vedle moderace trestu za správní delikt je jediným nástrojem, který má soud v rámci žaloby proti rozhodnutí správního orgánu k ochraně práv žalobce, zrušení napadeného správního rozhodnutí (případně i jemu předcházejícího rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně) a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Takový nástroj zjevně nemůže vést k ochraně žalobcových práv, zrušení správního rozhodnutí a nové projednání věci u správního orgánu by naopak znamenalo ještě další zdržení s vydáním finálního správního rozhodnutí. Prostředkem soudní ochrany vůči průtahům s vydáním rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. je žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 a násl. s. ř. s., kterou lze podat po bezvýsledném vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti před správním orgánem.

[25] V rámci poslední kasační námitky stěžovatelka poukázala na to, že jí nebyly před vydáním rozhodnutí o námitkách zaslány podklady pro výpočet důchodu, o které požádala. Zde Nevyšší správní soud shledal, že došlo k vadě řízení před žalovanou, která ovšem v nynější věci neměla reálný dopad do stěžovatelčiných práv.

[26] Stěžovatelka v námitkách proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2012 požádala o zaslání všech podkladů, ze kterých byl proveden výpočet důchodu. V námitkách pak

poukázala na svůj nesouhlas se srážkami z důchodu a na nedodržení lhůty stanovené k vydání rozhodnutí. Aniž by žalovaná jakékoli podklady stěžovatelce zaslala, vydala dne 16. 11. 2012 zamítavé rozhodnutí o námitkách, v němž mj. uvedla, že žádost o zaslání podkladů bude „předmětem samostatného řízení“. Následně v přípise ze dne 5. 12. 2012 žalovaná na žádost o zaslání podkladů reagovala tak, že popsala výpočet stěžovatelčina vdovského důchodu (jeho základní výměry a procentní výměry) a zaslala stěžovatelce osobní list důchodového pojištění zemřelého manžela.

[27] Dle § 88 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení: „Požádá-li účastník řízení před uplynutím lhůty k podání námitek o předložení podkladů pro výpočet důchodu nebo pro vyčíslení přeplatku, který je povinen uhradit, počíná běžet nová lhůta k podání námitek ode dne, kdy mu byly tyto podklady doručeny.“ Toto ustanovení navazuje na § 85a odst. 1 daného zákona, který ve věcech důchodového pojištění vylučuje mj. použití ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), které se týká vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí. Vyloučeno je tak použití § 36 odst. 3 správního řádu, dle něhož musí být dána účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci možnost se vyjádřit k podkladům; to dle správního řádu neplatí, stanoví-li zákon jinak, dále v případě, že je žadateli v plném rozsahu vyhověno, nebo tehdy, když se účastník práva na vyjádření k podkladům vzdal. Ust. § 88 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení tak účastníku řízení, který hodlá podat námitky, umožňuje dostat se k podkladům rozhodnutí, proti němuž mají námitky směřovat, a poskytuje mu tak možnost v námitkách uvést kvalifikovanou argumentaci, a to i tím, že lhůta pro podání námitek běží ode dne, kdy mu byly podklady doručeny.

[28] Postup žalované, která vydala rozhodnutí o námitkách ještě před tím, než byly stěžovatelce zaslány žádané podklady rozhodnutí, se jednoznačně příčí smyslu § 88 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Jeho smyslem totiž je to, aby mohl účastník, pokud o to požádá, formulovat své námitky na základě znalosti podkladů rozhodnutí, proti kterému námitky hodlá podat. To však není zaručeno tehdy, když dojde k zaslání podkladů pro rozhodnutí až po vydání rozhodnutí o námitkách.

[29] Hodnocení zdejšího soudu uvedené v bodech [26] až [28] lze shrnout tak, že žalovaná se svým postupem dopustila vady řízení. Ta však v nynější věci neměla reálný dopad do stěžovatelčiných práv, a to s ohledem na důvody uvedené dále v bodech [30] až [34].

[30] U stěžovatelky došlo k opětovnému vzniku nároku na vdovský důchod dle § 50 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, a to s ohledem na to, že stěžovatelka dosáhla alespoň věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk stanovený podle § 32 daného zákona pro muže stejného data narození nebo důchodového věku, je-li důchodový věk nižší [§ 50 odst. 2 písm. e) zákona o důchodovém pojištění]. Stěžovatelce byl předtím přiznán vdovský důchod, který se vyplácí po dobu jednoho roku od smrti manžela (§ 50 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění), a to rozhodnutím žalované ze dne 19. 5. 2010, jehož nedílnou součástí byl i osobní list důchodového pojištění zemřelého manžela, který byl k rozhodnutí připojen.

[31] V tomto osobním listu důchodového pojištění byl zanesen přehled dob pojištění jejího manžela mezi lety 1962 až 2010, údaj o tom, o jaký druh doby pojištění šlo. Dále zde byly uvedeny vyměřovací základy vztahující se k jednotlivým letům od roku 1986 a vyloučené doby, byla zde uvedena i doba pojištění po vzniku nároku na starobní důchod v délce 287 dnů. Na základě těchto údajů byl v osobním listu důchodového pojištění zanesen mj. výpočtový základ ve výši 15 863 Kč, osobní vyměřovací základ ve výši 31 125 Kč, doba pojištění v délce 45 let a 191 dnů.

[32] Údaje z osobního listu důchodového pojištění stěžovatelčina manžela byly podkladem pro rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2012. Výše procentní výměry vdovského důchodu se vypočte jako 50 % z procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, na který měl nebo by měl nárok manžel v době smrti (§ 51 odst. 2, věta první, zákona o důchodovém pojištění). Tím, že stěžovatelce byl osobní list důchodového pojištění jejího manžela znám již v návaznosti na rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2010, kterým jí byl přiznán vdovský důchod na dobu jednoho roku, byl jí fakticky znám i podklad rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2012, kterým jí byl přiznán vdovský důchod s ohledem na opětovný vznik nároku na tento důchod. Skutečnosti, ze kterých žalovaná v rozhodnutí ze dne 31. 8. 2012 vycházela, jsou obsahem informací rekapitulovaných v bodě [31] jakožto obsah osobního listu důchodového pojištění. Na tyto skutečnosti pak žalovaná aplikovala právní úpravu, která se týká vdovského důchodu, a dospěla k částkám uvedeným v rozhodnutí ze dne 31. 8. 2012.

[33] Nejvyšší správní soud ještě poznamenává, že v rozhodnutí ze dne 31. 8. 2012 žalovaná poukázala na § 51 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, dle něhož „[v]ýše procentní výměry vdovského a vdoveckého důchodu, na který vznikl znovu nárok podle § 50 odst. 4, nesmí být nižší než procentní výměra vdovského nebo vdoveckého důchodu, která náležela ke dni zániku nároku na tento důchod.“ Výši procentní výměry vdovského důchodu bylo možno zjistit na základě nařízení vlády č. 281/2010 Sb. a podkladů z osobního listu důchodového pojištění zasláního s rozhodnutím ze dne 19. 5. 2010. Dle daného nařízení došlo ke zvýšení procentní výměry důchodů o 3,9 %, procentní výměru důchodu bylo možno zjistit na základě údajů z osobního listu, popř. byla uvedena v rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2010, které stěžovatelka obdržela.

[34] Stěžovatelce tak k její žádosti v námitkách nebyl zaslán podklad rozhodnutí, kterým však již fakticky disponovala. V daném ohledu neshledal zdejší soud ve vadném procesním postupu žalované reálný dopad do práv stěžovatelky. K tomu lze dodat, že po vydání rozhodnutí o námitkách ze dne 16. 11. 2012 byl stěžovatelce dodatečně dne 5. 12. 2012 zaslán osobní list důchodového pojištění jejího zemřelého manžela, který byl podkladem rozhodnutí ze dne 31. 8. 2012. V žalobě ke krajskému soudu tak stěžovatelka mohla na jeho základě vznést i námitky do výše důchodu, ale neučinila tak.

V. Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud shledal, že vada řízení před žalovanou neměla reálný dopad do práv stěžovatelky a že ani další kasační námitky nebyly důvodné, proto dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[36] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady, které by překračovaly její běžnou úřední činnost.

[37] Nejvyšší správní soud stěžovatelce usnesením ze dne 27. 2. 2014, č. j. 9 Ads 78/2014 - 21, ustanovil zástupkyni z řad advokátů. V takovém případě dle § 35 odst. 8 s. ř. s. hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená advokátka stěžovatelce poskytla dva úkony právní služby, kterými byly 1) první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem, a 2) podání kasační stížnosti jakožto písemného návrhu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů; dále jen „advokátní tarif“]. Za každý z těchto úkonů advokátce přísluší odměna ve výši 1 000 Kč (§ 7 bod 3. a § 9 odst. 2 advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu).

[38] Celkem tedy ustanovené zástupkyni stěžovatelky JUDr. Květuši Blaškovičové, advokátce se sídlem Pod Vinicemi 2, Plzeň, náleží částka 2 600 Kč ($2 \times 1\,000\text{ Kč} + 2 \times 300\text{ Kč}$), která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2014

JUDr. Radan Malík
předseda senátu